

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

55. An Episcopus, vt aliquem iusto titulo ordinet, possit beneficium illi
confesse immediatè ante Ordinationem, & illum statim postea ordinare?
Et quid si beneficium sit tenue trium, vel quatuor ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

dem committere videtur, vt habemus ex *regulis iuris* § 6. & colligitur ex l. quod, & ex l. flauia § plane ff. de lib. hom. exhibitio, nam bona aut mala intentio, quamuis faciat ad fugiendum, vel pattandum peccatum, nequit tamen irritare actum externum si aliunde actus ille in iure sustinetur, quia intentio est actus occultus & internus, & ideo si actus externus non est contra iustitiam, quamuis operans intentionem malam habeat, non potest vi talis intentionis, de matrimonio celebrando lib. 3. disput. 18. nu. 9. proinde si lex Canonica statuit Episcopum illius loci in quo est beneficium in ordine ad hunc effectum promouendi, esse legitimum, & proprium, & cum vnicuique liberum sit instituire beneficia Ecclesiastica, in quacunque Diocesi, non video cur intentio illa occulta fugiendi iurisdictionem Episcopi domiciliij, possit tollere iurisdictionem ab Episcopo beneficij ea intentione fundari, & illicitam reddere promotionem factam ab Episcopo beneficij, etiam si beneficium sit nouiter institutum, aut collatum in illum finem, & quamuis intentio illa instituendi beneficium ob supradictum finem, possit esse mala ob aliquam adiacentiam circumstantiam, non erit tamen mala ex hoc præciso capite, quod ab alio Episcopo & non à proprio ordine recipiantur; nam in c. illo cum nullus non ponitur talis limitatio, sed solum requiritur vt quis beneficium canonicè obtineat, ad hoc vt possit ordinari ab Episcopo loci in quo est beneficium, & ideo hanc sententiam libenter recipere; sed quia non habeo adhuc Auctorem pro illa, ideo pro modo suspensio iudicium, vsque dum melius aliorum placito dicta sententia confirmetur. Hucusque Bardi.

4. Sed in fauorem sententiae amicissimi Viri adduca casum similem, An possit Episcopus ordinare illum, qui in sua Diocesi nullum habet beneficium, si hac sola intentione illi conferat.

Et licet glossa in cap. eos, de tempor. ord. verbo figmentum, Francus in c. cum nullus, Riccius ref. 262. Barbof. de offic. & potest. Episc. allegat. 4. num. 47. Quaranta verbo Ordo, & alij, quos adducit & sequitur Machadus tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 3. docum. 4. n. 4. negatiue respondeant, eo quod hæc beneficij collatio esset in fraudem legis, nempe ad eximendum ordinandum à iurisdictione sui Episcopi, at fraus & dolus nemini debent patrocinari. Ergo.

5. Hoc tamen non obstante affirmatiuam sententiam tenet Leander de Sacrament. tom. 2. tract. 6. disp. 8. quest. 19. & Martinus de San Ioseph in monit. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 4. de ordine num. 10. vbi sic ait, [Quando el Obispo da vn beneficio à Clerigo de otro Obispado, solamente con fin de ordenarle, puede hazerlo assi, porque esta no es fraude pues ya tiene beneficio en su Obispado, y no pide mas el Derecho, ita Vgolinus de officio Episcopi cap. 26. §. 3. & verba generaliter prolata referuntur ad omnia, l. quidam ff. de tritico, vino, gloss. final. C. de hered. de lat. Hucusque Martinus.

6. Igitur ius solum requirit quod quis beneficium legitime optime obtineat, vt ratione illius ad ordines promouere possit: Nec distinguit quo fine, aut ratione quis illud obtineat: ergo nec nos distinguere debemus. Nec quid obstat fundamentum contrarium: dicendum enim nullo modo fraudem legis facere, qui vitur iure suo, quod lege ipsa nititur, Sed hæc omnia procedunt in casu nostro à Patre Bardi appposito. Ergo.

7. Sed si aliquis hic inquirat, An supradictus Episcopus in tali casu possit dispensare in Interstitiis cum ipso prouidendo; Negatiue respondet Marius Antoninus l. 1. var. resol. 112. cas. 28. cum non possit iudicare de necessitate, vel vtilitate Ecclesie

Sup. hoc infra in Ref. 95.

non suæ, & citat Nauarum, sed male. 8. Mi hi verò magis placet opinio affirmatiua, quam ex Garzia, & Barbofa tenet Bardi vbi supra, quibus ego addo Leandrum loco citato 9. 20. & Martinicilio de beneficio basta tener le simple, potque el te pide beneficio sin distinguir que sea simple y de residencia, y sin distincion le ha de entender de qualquiera beneficio, l. de precio ff. de publicis in rem alien. cap. solita de maioris. & obed. §. 1. 1. & l. propositi ff. de legat. prefam.

9. Y qualquiera de los beneficios da derecho al Obispo donde caen para que pueda dispensar en las interdicciones al tal beneficiado, argum. legis si quis 10. §. si duobus, & ibi gloss. verbo dominum ff. commoda. It. Martinus.

10. Nec obstat argumentum in contrarium adductum à Mario Antonino, nam ad illud respondet Bardi negando non posse fieri iudicium ab Episcopo isto de necessitate, aut vtilitate alterius Ecclesie quamuis non suæ, quia vel loquitur de iudicio prouato ex eo præciso quod nequeat scire ex, que pertinent ad alienam Ecclesiam, vel de iudicio iudicaco: si de primo, hoc est merè per accidens, ut tunc non possit dispensare, non ex defectu potestatis, sed ex defectu causæ ignoratæ sufficientis ad dispensandum, si de secundo, quamuis Ecclesia illa non sit sua, nihilominus per accedens ratione promouendi, qui iam est effectus subditus, poterit Episcopus iudicium legitimum ferre: ideo est posse etiam dispensare in illegitimitate ad minores ordines, licet potest Episcopus domiciliij.

RESOL. LV.

An Episcopus, vt aliquem in suo titulo ordinet, possit illi beneficium conferre immediate, ante ordinationem, & illum statim postea ordinare?

Et quid, si beneficium sit tenue triuim, vel quatuor reorum?

Et quid est sentiendum, si beneficio teni aduocetur patrimonium? Ex part. 10. tit. 11. & Misc. 1. Rol. 4.

§. 1. **D**E hoc Casu sæpius interrogatus fui: cum sit Ordinandi, vel Episcopi inter se distantes, hoc non rariùs efficere solent; & ad quæritum ex Franco, Quaranta, Riccio, & Barbola negatiue respondet Marchinus de Sacram. Ordin. tract. 7. part. 5. cap. 8. num. 9. Et ratio est: Primò, quia hæc beneficij collatio videretur esse in fraudem legis, scilicet ad eximendum illum Clericum, cui Beneficium confertur, à iurisdictione sui Episcopi: at fraus, & dolus nemini debent patrocinari. Secundo, si illud fecerit licite posset, frustra Tridentinam sess. 23. de Reformation. cap. 9. definiisset, Episcopum tunc solum posse aliquem alterius Diocesis ad Ordines promouere, cum per triennium fuerit cum eo commoratus, dummodo statim Beneficium illi conferat: Nam hæc prædictam sententiam, non requireretur triennium cum dicto Episcopo commoratio.

2. Sed ego in facti contingente affirmatiua sententia adhæsi, quam tuerit Leandrus de Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 8. quest. 19. quia ius solum requirit, quod quis Beneficium legitime obtineat, vt ratione illius ad ordines promoueri possit: nec distinguit quo fine, aut ratione illud obtineat: ergo nec nos distinguere debemus. Nec obstat fundamentum contrarium: dicendum enim, nullo modo fraudem legis facere, qui vitur iure suo, quod lege ipsa nititur. Et ita hanc sententiam docet etiam nouissimus Martinus.